

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ กรณีนายสุเมธ อุพลเถียร จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เสนอคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ กรณีนายสุเมธ อุพลเถียร จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

นายสุเมธ อุพลเถียร (ผู้ถูกร้อง) ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ และพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ทำให้ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ผู้ร้อง) ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี

ผู้ร้องมีหนังสือถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลนครขอนแก่น เพื่อแจ้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น ยื่นบัญชีฯ ภายในกำหนด ปรากฏว่าจนถึงวันครบกำหนดผู้ถูกร้องก็มิได้ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง และผู้ร้องมีหนังสือถึงผู้ถูกร้องอีกสองครั้งเพื่อให้ชี้แจงเหตุผลกรณีไม่ยื่นบัญชีฯ นอกจากนี้ผู้ร้องยังมีหนังสือถึงอธิบดีกรมการปกครองเพื่อแจ้งสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น เพื่อแจ้งผู้ถูกร้องให้ชี้แจงเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชีฯ อีกทางหนึ่งด้วย ต่อมาเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ได้รวบรวมพยานหลักฐานในเรื่องนี้เพิ่มเติมโดยสอบปากคำพยานบุคคล และผู้ถูกร้อง รวมเจ็ดคน ผู้ถูกร้องให้ถ้อยคำสรุปว่าได้รับหนังสือของผู้ร้องสองครั้ง ผู้ถูกร้องได้ร่างหนังสือเตรียมชี้แจงผู้ร้องโดยพิมพ์เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ แต่ข้อมูลสูญหาย ประกอบกับกำลังรวบรวมข้อมูลที่กระจัดกระจายตั้งแต่ต้นปีถึงปัจจุบัน และมีคดีความมากมาย ไม่มีเวลาที่จะทำและรวบรวมบัญชีฯ ทำให้หลงลืมไม่มีเจตนาหรือจงใจที่จะไม่ยื่นบัญชีฯ ผู้ถูกร้องยังประสงค์จะยื่นบัญชีฯ และจะรีบดำเนินการส่งให้ผู้ร้องโดยด่วน

ต่อมาผู้ถูกร้องยื่นบัญชีฯ ผู้ร้องพิจารณาเรื่องนี้ในการประชุม ครั้งที่ ๘๑/๒๕๔๓ แล้วเห็นว่าคำชี้แจงของผู้ถูกร้องที่แสดงถึงเหตุผลที่มีได้ยื่นบัญชีฯ ไม่เพียงพอที่จะรับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องมิได้จงใจไม่ยื่นบัญชีฯ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง และเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕

๒. ประเด็นเบื้องต้น

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจยื่นคำร้องและศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ หรือไม่

กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ คือ เมื่อผู้ร้องมีมติว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ และเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อผู้ร้องไม่ยื่นบัญชีฯ ภายในกำหนดเวลาตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีฯ ถึงสองครั้ง และผู้ถูกร้องยอมรับว่ารับทราบหนังสือดังกล่าว แต่ไม่ได้ชี้แจงแต่อย่างใด จนกระทั่งผู้ร้องให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมโดยการสอบปากคำพยานบุคคลรวมทั้งผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องจึงยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง การที่ผู้ถูกร้องให้ปากคำต่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ว่า ไม่มีเจตนาหรือไม่จงใจที่จะยื่นบัญชีฯ แต่เป็นเพราะหลงลืม และยื่นบัญชีฯ เมื่อเวลาล่วงเลยจากวันครบกำหนดเป็นเวลานาน รับฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกร้องไม่จงใจที่จะไม่ยื่นบัญชีฯ ประกอบกับผู้ถูกร้องมีหนังสือชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่าไม่ประสงค์ที่จะต่อสู้ในการพิจารณาคำร้องนี้ กรณีจึงรับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๑ และ มาตรา ๒๙๒

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ ว่า นายสุเมธ อุพลเสถียร ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายประเสริฐ นาสกุล นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจุมพล ณ สงขลา พลโท จุล อติเรก นายปรีชา เฉลิมวณิชช์ นายผั่น จันทรปาน นายมงคล สระฐาน นายสุจิต บุญบงการ นายสุจินดา ยงสุนทร นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นายอนันต์ เกตุวงศ์ นายอมร รักษาสัตย์ นายอิสสระ นิตินันท์ประภาศ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๘ ตอนที่ ๑๑๗ ก วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๔

ย่อโดย นางสาวรมปรางค์ สวมประคำ
กลุ่มงานคดี ๓